

NGAAHI FATONGIA MO E TOTONU 'A E KAU TOTONGI TUKUHAU

'Ko e tohi ni 'oku ne fatu e fakava'e ki ha felotoi ke fai ha fefalala'aki 'i he va 'o e tokotaha totongi tukuhau moe Potungaue Tanaki Pa'anga Hu Mai mo e Tute, 'aki hano fakamatala'i mahino e ngaahi totonu, ngaahi fatongia 'a e kau totongi tukuhau pea mo e ngaahi me'a fakamolale 'oku fakamahu'inga'i 'e he Pule'anga Tonga. 'Oku fenapasi 'a e tohi ni mo e Ngaahi Tu'unga kihe Fakahoko Fatongia 'a e kau Ngaue Fakapule'anga, 'a ia kuo fokotu'u ki ai 'a e ngaahi makatu'unga ke fakahoko 'aki 'a e fatongia ki he kau totongi tukuhau 'i he faka'apa'apaa, falala'anga mo 'ata ki tu'a lolotonga ia 'oku fai 'a e feinga ke fakahoko e fatongia 'i ha founa 'oku vave mo pau foki. ' Oku ne toe fakamahino mai foki 'a hono ngae fakapotopoto'aki e ngaahi koloa 'a e pule'anga ke feau e ngaahi fiema'u 'a e kau totongi tukuhau. 'I hono tuku mo nonofo 'o e ngaahi makatu'unga, 'oku 'amanakai 'a e tohi ni ke toe fakalakalakaange 'a e ngae fakataha, pukepuke 'a fufula e tu'unga ma'olunga e sua fatongia pea mo lalanga foki ha fefalala'aki he vaha'a 'o e kau totongi tukuhau mo e Potungaue.

Ngaahi Totonu:

Ko e ngaahi sevesi teke 'amanaki mei a kimautolu

Fakahoko Lelei'i e Ngaue [Kupu Fika 1,3,4,7,8,10,12 Ngaahi Tu'unga Fakahoko Fatongia]

- **'Oatu ma'u pe** 'a e ngae 'oku anga fakakaume'a, taimi totonu mo fakapalofesinale.
- **Tukuatu ha fale'i 'oku pau, tonu ke faingofua ki ho faitu'utu'uni.**
- Tukuatu 'a e fakamatala mo ha fakahinohino 'e **faingofua ai ho'o tauhi ai e lao tukuhau.**
- **Te mau faingamalie ma'u pe** 'i he taimi 'oku ke fetu'utaki pe 'aahi mai ai kiate kimautolu.
- **Fai e me'a 'oku mau lea 'aki, te mau fakahoko**

Talangofua ki he Lao [Kupu Fika 2,5,6,9,12 'o e Ngaahi Tu'unga Fakahoko Fatongia]

- Faka'aonga'i **taau** 'a e lao ki he kakai kotoa pe
- Tauhi ho'o **fakamatala ke malu** 'i he taimi kotoa pē
- Te mau **tau'ataina ke talanoa, ata ki tu'a** pea mo **taliui ki he fatongia** 'i he taimi kotoa pe
- **Malu'i** ho'o totonu fakalao ke 'eke ha mo'ua tukuhau kuo tufa atu
- **Tukuatu ha'o faingamalie** ke fakahoko mai ha'o **launga**
- 'Oua 'e tali ha totongi fakafufuu pe faka'ai'ai ha fakahoko ngae 'oku faihala.

Fakalakalaka ange 'ae fakahoko Fatongia [Kupu Fika 11 'o e Ngaahi Tu'unga Fakahoko Fatongia]

- 'Oatu 'ae faingamalie ke ke lava 'o ma'u ho'o fakamatala 'i he taimi 'oku ke kole ai
- **Fakamahu'inga'i** ho'o **fakamatala tokoni** hono kotoa
- **Fakalelei'i** ma'u pe 'emau ngaahi ngae ke fakaeonopooni 'a e sua fatongia 'a e Potungaue

Ngaahi Fatongia:

Ko e me'a 'oku mau 'amanaki atu ki ai meiate koe:

Ata ki Tu'a

- **Faitotonu ma'u pē mo loto tau'atāina** 'i ho'o fengae'aki mo kimautolu
- **Ongo'i 'oku i ai ho fatongia**

Founga Tauhi Lao Totonu

- 'Omai ha **fakamatala kakato mo totonu** ke mau lava 'o fakafuofua'i ho'o ngaahi fatongia faka-Tukuhau mo e faka-Kasitomu.
- Fakapapau'i 'oku totongi ho'o tukuhau mo e tute 'i hono taimi totonu mo kakato foki, fetu'utaki mai, kapau he 'ikai ke lava 'o totongi
- **Tauhi e ngaahi lekooti kakato mo tonu** 'i ha ta'u 'e **nima (5).**

Taliui Kakato

- **Tali fakafoki** ki he ngaahi kole atu, ke ma'u ha fakamatala 'i ha founa mo ha taimi fe'unga.

Fengaue'aki Vaofi

- **Faka'apa'apa'i** 'a e kau ngae pea **muimui kihe tu'utu'uni** 'ae Potungaue.
- 'Oku mahu'inga ke tau fakamoleki hotau taimi ki hono poupou'i 'ae Lao Tukuhau mo e Tute.